NEWMANINSTITUTET
HÖGSKOLA FÖR TEOLOGI, FILOSOFI OCH KULTUR

KURSPLAN

Människan och evolutionen: filosofiska och teologiska perspektiv (7,5 hp)

Humans and Evolution: Philosophical and Theological Perspectives (7,5 ECTS credits)

Nivå: Grundnivå

Ämnesområde: FILOSOFI eller TEOLOGI (systematisk teologi)

Kurskod: 0431

Förkunskapskrav

Grundläggande behörighet för högskolestudier. Som programkurs i utbildningsprogrammet för kandidatexamen i teologi förutsätter kursen att A-kursen Introduktion i filosofi och teologi (30 hp) är fullgjord. Som fristående kurs förutsätter kursen motsvarande förkunskaper.

Utbildningsmål

Efter avslutad kurs förväntas den studerande kunna:

- Redogöra för olika sätt som evolutionsteorin har betydelse för den filosofiska och teologiska förståelsen av människans natur och hennes plats i kosmos.
- Förklara och diskutera olika uppfattningar om relationen mellan evolution, mänsklig socialitet, moralisk agens, självviskhet och altruism, inklusive skillnaden mellan reduktionistiska och antagonistiska och icke-reduktionistiska och samarbetsorienterade läsningar av evolutionen.
- Visa förmåga att självständigt diskutera hur teologiska och filosofiska perspektiv på människan och evolutionen kan relateras till de olika läsningarna av evolutionen som diskuteras i kursen.

Innehåll

Evolutionsteorin har relevans för förståelsen av människans ursprung och plats i naturen. Samtidigt är det omdiskuterat vilka filosofiska och teologiska slutsatser som egentligen följer av evolutionsteorin. Innebär evolutionen att människan främst bör förstås som en biologisk organism formad av konkurrens och egenintresse, eller kan evolutionära processer också ge upphov till socialitet, moralisk agens och altruism?

I denna kurs undersöks människan och evolutionen, med särskilt fokus på människans sociala och moraliska natur. Kursen behandlar frågor om människans plats i kosmos, relationen mellan natur och kultur, biologiska och teologiska människosyner samt olika sätt att förstå moral, ansvar och gemenskap i ljuset av evolutionsteorin.

Undervisning och examination

Undervisning och examination på halvdistans

Undervisning ges i form av föreläsningar, litteraturstudier och seminarieövningar vid obligatoriska heldagsträffar. Kursen ges på svenska och omfattar obligatoriska träffar på kursorten.

Examinationen fullgörs dels genom aktivt deltagande i seminarieövningarna, dels genom författande av ett PM (cirka 7-9 A4-sidor) om något ämne som behandlas i kurslitteraturen. Slutbetyget ges av betyget på PM:et.

Litteratur

Clayton, Philip & Jeffrey Schloss (red.), *Evolution and Ethics: Human Morality in Biological and Religious Perspective*, Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 2004.

Murphy, Nancy & George Ellis, *On the Moral Nature of the Universe: Theology, Cosmology, and Ethics*, Fortress Press, 1996.

Skogholt, Christoffer, *From selfish genes to altruistic communities? Evolution, rhetoric, and the possibility of socially shared moral agency*, Acta Universitatis Upsaliensis (avhandling), 2026. (I urval. Tillgänglig på: https://uu.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A2043732&dswid=-1451)

Huyssteen, Wentzel van, *Alone in the World? Human Uniqueness in Science and Theology*, Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 2006.

Referenslitteratur

Alexander, Denis, *Creation or Evolution: Do We Have to Choose?*, SPCK Publishing, 2014.

Crysdale, Cynthia & Neil Ormerod, *Creator God, Evolving World*, Fortress Press, 2013.

Fowers, Blaine J., *The Evolution of Ethics: Human Sociality and the Emergence of Ethical Mindedness*, Palgrave Macmillan, 2015.

Fowler, Thomas B. & Daniel Kuebler, *Evolution Controversy: A Survey of Competing Theories*, Baker Academic, 2007.

Tomasello, Michael, *Becoming Human: A Theory of Ontogeny*, The Belknap Press, 2019.

Tomasello, Michael, *A Natural History of Human Thinking*, Harvard University Press, 2018.

Tomasello, Michael, *A Natural History of Human Morality*, Harvard University Press, 2016.

Se i övrigt ”Kursplaner: allmänna bestämmelser”.
Kursplanen fastställd: 2026-06-25, rev. 2026-09-29
Kursplanen gäller fr.o.m.: 2026-10-15